Nro. 103. 1815.

GAZETA
WIELKIEGO XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

w Środę dnia 27go Grudnia.

OBWIESCZENIE.

Jak w powszechności postanowionem iuż zostało: iż wszelkie płody fabryczne Xięstwa Saskiego wpuszczane bydź maią do dawnych i nowych Królewsko-Pruskich prowincyi za opłatą podatku konsumcyinego, który w prowincyach na prawym brzegu *Elby* położonych wraz z odzyskanemi prowincyami Polskiemi, 8¾ procentu, w prowincyach zaś lewego brzegu wspomnioney rzeki, tylko 2 procent wynosi, tak słuszną uznano rzeczą, dozwolić wchodu towarom fabrycznym i rękodzielnianym innych prowincyi Pruskich do Xięstwa Saskiego, gdzie takowe dotąd po części zabronionemi były.

W tym względzie wydał JW. Minister Przychodów w dniu 27. Listopada r. b. następuiące postanowienie:

1. Towary fabryczne i rękodzielniane dawnych i nowych prowincyi Pruskich wprowadzane bydź mogą do Xięstwa Saskiego od dnia 1. m. b., skoro tylko na udowodnienie fabrykacyi kraiowey:

a) opatrzone są kwitami zaświadczaiącemi Urzędów Akcyznych dawnych prowincyi, do których [illegible]chuią się Urzędy takowe Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, tudzież ziem Chełminskiey i Michałowskiey, lub urzędów Konsumcyinych w prowincyach Minden, Ravensberg i Paderborn po za *Wezerą*, albo też z świadczeniami pochodzenia, wydawanemi w tych prowincyach Pruskich, w których się podatek konsumcyiny niepobiera, mianowicie w prowincyach między *Wezerą* i *Mozą*, wyiąwszy trzy ostatnie wspomnione zwyż prowincye;

b) wchodząc z prowincyów, z których tylko za kwitami zaświadczaiącemi sprowadzane bydź mogą, respective w sztukach są plombowane, pieczętowane lub stęplowane;

c) z innych sprowadzane prowincyi paki (Colits) należycie są oplombowane.

Towary niemogące w sztukach bydź oplombowane lub opieczętowane, n. p. porcelana, śkło etc. wchodzić mogą z prowincyów *pod lit. b.* wskazanych w przynależycie oplombowanych pakach.

Podleysze fabrykaty, podobnież nie mogące bydź znakami opatrywane, iak n. p. towary garncarskie, mogą takoż wchodzic nieplombowane, skoro rozłącznie (luznie) są przesełane.

2. Towary fabryczne i rękodzielniane dawnych i nowych prowincyi Pruskich, które w namienionym *sub* 1. sposobie za kwitami zaświadczaiącemi lub zaświadczeniami pochodzenia wchodzą do Xięstwa Saskiego, opłacać tamże maią

podatku konsumcyinego 2 procenta,

prócz tego zaś

ani Xiążęco-Saskiego, Luzackiego etc. cła wchodowego, ani główney kraiowey dopłaty, tudzież podatku handlowego, akcyznego i konwoiowego.

Przy uiszczeniu rzeczonego podatku konsumcyinego do którey kolwiek Xiążęco-Saskiey kassy podatków niestałych, bądź nazwaney Luzacką Celno-Konwoiową- lub Główną Saską Akcyzą, bądź Kraiową Akcyzową Exakcyą lub Urzędem, uważać się będą iako fabrykat Xięstwa Saskiego, i doznawać wszelkich prerogatyw, iakie Xiążęco-Saskim fabrykatom tamże wedle przepisów służą.

3. Gdy fabrykaty Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, tudzież ziem Chełmińskiey i Michałowskiey pozostaiąc w dawnych prowincyach $8\frac{1}{4}$ procentu, przeznaczone zaś do Xięstwa Saskiego tylko 2 procenta opłacać maią, i z tego powodu na linii celney dawnych prowincyi od strony W. Xięstwa Poznańskiego listy konwoiowe odbieraią, zaczém gwoli tychże fabrykatow postanowionem zostało:

iż w mieyscu wyséłania, prócz listu konwoiowego, ma także bydź wydawany kwit zaświadczaiący, który obiekta przy wchodzie do Xięstwa Saskiego konwoiuie i kraiowość ich udowodnia.

4. Gdy w niektórych okolicach Xięstwa Saskiego n. p. w dolney *Luzacyi* dotądczasowe podatki od niektórych towarów zagranicznych mniey niż 2 procenta wynoszą, także posiedziciele dóbr allodialnych, przedmioty na własne obeyście, prócz samego tylko wina, wprowadzać tamże mogą wolne od celney opłaty, zaczém postanowiono w tey mierze:

że w tych przypadkach, gdzie dotychczasowe opłaty od obcych towarów fabrycznych i rękodzielnianych w Xięstwie Saskiém nie wynoszą 2 procentow, tam także od Pruskich fabrykatów nie ustanowiony na teraz podatek konsumcyiny 2-procentowy, lecz mnieysze dawne Saskie opłaty pobierane bydź maią, i że, gdy obcy fabrykat pozostaie w Xięstwie Saskiém wolen od wszelkiey opłaty, toż dobrodzieystwo Pruskim także służyć ma towarom.

Postanowienia te do publiczney podaią się wiadomości.

Poznań dnia 15. Grudnia 1815.

Królewsko-Pruski Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

W poleceniu i niebytności iego,

Kosiorowski.

Z Poznania dnia 25. Grudnia.

JW. Naczelny Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, *Zerboni di Sposetti*, wyiechał temi dniami do *Berlina*, gdzie podług gazet tameczn ych iuż stanął.

Z Wiednia dnia 12. Grudnia.

Dnia 5. m. b. przybył do *Wenecyi* Xiążę *Metternich*, Minister spraw zagranicznych.

Listy z *Brodów* w *Gallicyi* mówią o znacznych przechodach woysk na *Wołyniu* i *Podolu* i o wzmacnianiu armii Rossyiskiey nad *Prutem*. Listy z *Galaczu* donoszą, iż Turcy w okolicy niższego *Dunaju* krzątaią się koło zakładania warowni w wielu punktach prawego brzegu tey rzeki. Także pod *Adrianopolem* i *Sofią*, stoi liczny korpus woyska.

N I E M C Y.

Dnia 13. Listopada Król Jmć Wirtembergski wydał reskrypt do zgromadzonych Stanów, na ich oświadczenie z dnia 26. z. m. (umieszczone w przeszłey naszey gazecie), którego treść ważnieysza iest następuiąca:

„Król nie ma się za obowiązanego, iak się zdaie, że Stany Wirtembergskie mniemaią, dawną konstytucyą wziąść za zasadę, całe Królewstwo Wirtembergskie, we względzie politycznym obowiązuiącą. (W oddzielném

piśmie roztrząśnionemi były powody Stanów ich niewłaściwość wywiedziona, i żądanie odrzucone.) Jednakże nie iest wolą J. K. Mci dawne Xięstwo Wirtembergskie zniewolić do przyięcia konstytucyi. Na wypadek, gdyby Stany wzbraniać się miały względem zawarcia ugody całe Państwo wspólnie obowiązywać maiącey, weyśdź w układy, musiałoby nastąpić rozdwoienie się między dawnem Xięstwem, a nowemi posiadłościami. Król bowiem ma niczem niewzruszony zamiar, gdyby miał zayśdź niescząsny przypadek wrócenia dawnemu Xięstwu dawney konstytucyi, świeżo nabytym Państwom dadź nową, na rzeczywistey reprezentacyi opartą.

„Miłościwy Pan, chcąc iednak dadź Stanom niezaprzeczony dowód swoich oycowskich zamiarów, udziela im główne punkta, które w oczach wszystkich bezstronnych okażą się bydź zasadą do układów, mogących doprowadzić do korzystney konstytucyi. Gdyby mimo tego, układy na niczem rozeyśdź się miały, wtenczas nietylko lud Wirtembergski, ale i cała Europa będzie w możności sądzenia, że zły skutek na karb Panuiącego niemoże bydź wcale kładziony. Monarcha cieszy się na nowo nadzieią, że Stany, bez straty czasu, weydą w układy, i nie zmuszą Króla Jmci, aby miał zmienić o nich mniemanie, które wystawiło mu ich, iako prawdziwych Reprezentantow ludu Wirtembergskiego. Gdyby Monarcha miał iednak znaydować się w konieczności zmiany tego mniemania, stosowne środki w tey mierze byłyby przedsięwziętemi, a niesczęsne rozdwoienie się kraiowców, musiałoby bydź nieodzownym skutkiem.“

Fundamentalne punkta do zasady przyszłey konstytucyi Królewstwa Wirtembergskiego.

1. Bez przychylenia się Stanów, niemoże zapaśdź powszechna ustawa, tycząca się osobistey wolności, własności lub samey konstytucyi, ani też bydź zniesioną dawna ustawa przed rokiem 1800tnym w sposobie konstytucyinym wydana, i dotąd istniąca.

2. Każda od roku 1806go wydana ustawa, będąca w sprzeczności z iakowym warunkiem przyszłey konstytucyi, od chwili zatwierdzenia ostatniey, za ustałą ma bydź uważaną. Ażeby zaś zupełnie odpowiedzieć życzeniom Zgromadzenia wiernych Stanów względem rewizyi ustaw od roku 1806 zapadłych, Król Jmć ustanowi nową Kommissyą ustawodawczą, do którey Stany swoie upowodowane wnioski, względem zniesienia lub zmiany takowych ustaw, podawać będą. Kommissya rzeczona podobne podania, za poprzedniczem naradzeniem się z Deputacyą Stanów, wraz z gruntownem zdaniem, składać będzie J. K. Mci przez Jego Ministerium Stanu, a Monarcha niebędzie dalekim od przychylenia się do wszelkich godziwych życzeń, aby pogodzić dawne ustawodawstwo z nowemi stósunkami.

3. Dobra ewanielickiego kościoła dawnych Stanów, będą zupełnie zabezpieczone, i na ich fundacyine lub układowe przeznaczenie obracane; niemniey, podług zasad w edykcie religiynym wyrzeczonych, nad potrzebami kościoła katolickiego, dokładna będzie miana piecza.

4. Bez przychylenia się Stanów, długi na kray niemogą bydź zaciągane.

5. Wierzyciele publiczni, przez oddzielną wypłaty długów narodowych kassę, która od tamuiącego ią wpływu Rządcy wolną i dokładnie zapewnioną będzie, tak co do procentów, iak i co do kapitałów, zupełnie maią bydź zabezpieczeni.

6. Dobra kamelarne, podług ustawy domu Królewskiego, maią bydź utrzymane w swém rzeczywistém istnieniu.

7. Dla Króla, maiąc oraz wzgląd na rodzinę, która od niego ma bydź opatrywana, przez ustawę oznaczona będzie lista cywilna, i ta na dobrach kameralnych zabezpieczona.

8. Zezwolenie na bezpośrednie lub pośrednie podatki, nie ma bydź dopóty od Stanów żądane, dopóki im użyteczność wydatków, niedostateczność dochodów kameralnych i rzeczywiste użycie dawniey uchwalonych podatków, iako też ich pobieranie, zupełnie okazanemi nie będą. Potrzeba iednak będzie ułożyć się względem urządzeń zapewniaiących bieg Administracyi kraiowey.

9. Ma bydź zaprowadzoném także urządzenie, maiące na celu: bezstronny, przezorny i szybki wymiar sprawiedliwości, tak w kryminalnych iako cywilnych sprawach, niemniey zabezpieczenie wolności i własności osób.

10. Zaden obywatel, posiadaiący właściwe przymioty, nie będzie z powodu urodzenia lub wyznania, wyłączonym od osiągnienia urzędów Państwa.

11. Urzędnicy publiczni, z powodu przeciwnego konstytucyi postępowania, skarzeni będą przed Stanami, i przed bezstronnemi Sądami, w porządku Instancyi stawieni.

12. Prawo wychodu Poddanych, iest przyznane.

13. Wyższa i niższa Szlachta otrzyma liberalną, nowym stósunkom Niemieckiey Szlachty odpowiadaiącą konstytucyą, przyczem wnosi się: iż niemożna dopuścić, aby Szlachta żądać miała korzyści niezgodnych z dobrem Państwa, lub innym Obywatelom szkodliwych.

14. Urządzenie Zgromadzenia Stanów, których Członkowie częścią urodzeniem, częścią wyborem są oznaczeni, ma bydź ukończone podług prawideł, zabezpieczaiących prawa Rządzącego, Szlachty i ludu, zapewniaiących stósunki wszystkich Stanów względem Państwa i konstytucyi iego, i Zgromadzeniu Stanów trwałość ich działalności zaręczaiących.

To nowe postanowienie Króla Jegomości wzbudziło naymocnieyszy zapał w całém Królestwie Wirtembergskiem, i nie masz iuż wątpliwości, że wszystkie nieporozumienia między Stanami i Królem, załatwione zostaną bezzwłocznie.

Z Paryża dnia 10. Grudnia.

Dnia 8. t. m. po mszy odwiedzał Króla Xiążę *August* Pruski.

Onegday i wczora pracował Król z Xięciem *Richelieu* i Ministrem woyny. Po południu odprawiła się rada Ministrów, trwaiąc do godziny 5.

Król Jmć nadał Xięciu *Wellingtonowi* tytuł Xięcia *Brunoy*.

Podług gazety urzędowey, Radca stanu, Hrabia *Reinhardt*, mianowany iest pełnomocnym Posłem Królewskim przy Związku Niemieckim i przy wolném mieście *Frankforcie*.

Dnia 8. t. m. udali się Królewscy Ministrowie na posiedzenie Izby Deputowanych. Xiążę *Richelieu* zabrał głos, i mówił: „Dany iest wielki przykład sprawiedliwości. Procz tego maią sądownictwa zlecone ściganie tych, których pierwszy artykuł ustawy z dnia 24. Lipca wymienia *). Gdyby niektorzy z tych oskarzonych potrafili uniknąć sądowego dochodzenia, osądzeni zostaną zaocznie dla przestrogi innym i ukaranie zawsze ich czekać będzie. Aleć tak wielki rokosz, który wstrząsnął węgielne posady państwa, zniewalał koniecznie rząd, ażeby się innych iescze chwycił środków. Pomiędzy ludzmi, którzy należeli do tego rokoszu, znayduie się wiele tak niebezpiecznych, iż oyczyzna, na którą tak wielkie zwalili nieszczęścia, i dla którey zawsze są niebezpiecznymi, niemoże ich

*) *Ney*, *La Bedoyere*, dwóch braci *Lallemant* (w Malcie), *Drouet d'Erlon* (żądał, ażeby zaraz po Marsz. *Ney* przed sąd był stawionym), *Lefebvre Desnouettes*, *Ameilh*, *Brayer*, *Gilly*, *Monton-Duvernot*, *Grouchy* *Clausel*, *Laborde*, *Debelle*, *Bertrand* (na *S. Helenie*), *Drouot*, *Cambrone*, *Lavalette* (ma proces), *Rovigo* (Sawary w Malcie).

dłużey cierpieć w swém łonie. Publiczne wymaga bezpieczeństwo, ażeby im się dało uczuć ramię naywyższey władzy. Nie trzeba szukać przykładów w rewolucyi Francuzkiey; dzieie wszystkich narodów przywodzą nam na pamięć, iż w naywolnieyszych nawet państwach, trafiały się czasy, gdzie bezpieczeństwo publiczne wielkich ludzi na wygnanie potępiać kazało.“

„W tym względzie wylicza ustawa z dnia 24. Lipca 38 głów. **) Ustawa ta rozporządza, ażeby Izba zawyrokowała, którzy z nich pod sąd maią bydź oddani. Uznaliście WPanowie, iż was niemożna wzywać do tych sądowniczych działań w czasie, gdzie władza Królewska całą swą dzielność rozwiia; nie pozostaie przeto nic więcey do zawyrokowania, iak wygnanie.“

„Niektórzy znayduią ustawę tę niedostateczną, a inni ostrą i dowolną. Dla wszystkich tych iednę tylko mamy odpowiedź: nigdy przeciw tak wielkim zbrodniom nieprzedsięwzięto łagodnieyszych środków. Po tak wielkim rokoszu, nieodpowiadałoby ani sprawiedliwości, ani polityce, chcieć wszystkich uczestników onego karać wygnaniem z kraiu. Ograniczyć się należy na surowém ukaraniu niektórych pomiędzy nimi, a głos publiczny wskazał tym końcem osoby, których imiona w rzeczoney ustawie są wyrażone. Znayduią się może iescze występnieysi; lecz kiedy miecz publiczney zemsty tylu winowayców ma do ukarania, powinni ci, których ta kara dotyka, poddać się losowi, i zasługiwać sobie, ażeby go w przyszłości łaska Królewska osłodziła.“

„Członki pewney rodziny, która we *Francyi* tyle złego narobiła, i tak wielkie nieszczęścia na nią zlała, opuściły ten kray. Niechay nigdy o tém niepomyślą, iżby im kiedykolwiek pozwolono wrócić na ziemię Francuzką. Wydaną bydź musi ustawa, przepisuiąca surową karę na członka tey familii, którýby się dał spostrzedz we *Francyi*. Sumienne i wierne przywiązanie do ustawy Konstytucyiney, niemniey uroczyste postanowienie uchylenia konfiskacyi maiątków, iest rękoymią dla członków tey familii, że im się zostawia (wbrew ustawom przywłaszczyciela *Napoleona*) część ich posiadłości i maiątków, które titulo oneroso nabyli. Przeciwnie zgadzaią się na iedno wszystkie zdania i uczucia, iż powinni utracić wszystkie te dobra i prawa, które otrzymali bezpłatnie iako nadania, darowizny i t. d.

„Te przykłady powinny zaspokoić inne klassy obywateli. Król chce iescze daley rozciągnąć amnestyą, którą w *Cambray* wydał. Prawo amnestyi, mianowicie po wielkich politycznych wstrząśnieniach, iest dziedzictwem Monarchy. Pragnie Król dzielić to prawo z naczelnemi magistraturami, które z nim dzielą władzę ustawodawczą. — Obłąkane woysko zostało w bitwach pod *Waterloo* dziesiątkowane. Utraciło ono następnie niektórych swych dowódzców, którzy woleliby byli znaleśdź śmierć na polu sławy. Żołnierze, posłuszni głosowi Króla i oyczyzny, zostali rozpuszczeni i są znowu spokoynymi obywatelami. Czas, ażeby Francuzi podali sobie ręce dla zagoienia ran oyczyzny.“ — Potém

---

**) Marszałek *Soult*, *Alix*, *Excelmans*, *Maret*, Xiąże *Bassano*, *Marbot*, *Felix Lepelletier*, *Boulay de Meurthe*, *Mehée*, *Freyssinet*, *Harel*, *Piree*, *Barrere*, *Carnot*, *Thibaudeau*, *Vandamme*, *Lamarque*, *Arnault*, *Pommereuil*, *Regnault de St. Jean d'Angely*, *Arrighi*, *Dejean*, *Garrau*, *Réal*, *Bouvier Dumolard*, *Merlin de Douai*, *Durbach*, *Dirat*, *Defermont*, *Bory-Saint-Vincent*, *Felix Desportes*, *Garnier de Saintes*, *Mellinet*, *Hullin*, *Cluys*, *Courtin*, *Forbin Janson*, *Lelorgne Dideville*. (Z pomiędzy tych: *Bassano* znayduie się w *Austryi*, *Piré* w *Rossyi*, *Boulay* w *Saarbrück*, *Thibaudeau*, *Real*, *Dumolard* i *Merlin* w *Belgium*;) a zatém iest tylko iescze 30 we Francyi.)

przełożył Minister następuiący proiekt do prawa:

Art. 1. Wszystkim, którzy wpływali do rokoszu i uzurpacyi *Napoleona Bonapartego*, udziela się zupełne i całkowite przebaczenie, iednakże z wyrażonemi następnie wyiątkami.

Art. 2. Ustawa z dnia 24. Lipca wciąż ma bydź wykonywaną względnie osób, w pierwszym artykule wymienionych.

Art. 3. Osoby, których imiona w 2gim artykule rzeczoney ustawy są wyrażone, maią opuścić *Francyą* w przeciągu 2 miesięcy po ogłoszeniu tey ustawy, i niemogą nigdy do niey powrócić, bez wyraźnego upoważnienia Królewskiego, a to pod karą deportacyi.

Art. 4. Wszystkie członki lub krewni familii *Bonapartego*, niemniey potomkowie aż do stopnia wuiecznego i siostrzeńczego wykluczeni są nazawsze z *Francyi* i obowiązani opuścić ią w przeciągu iednego miesiąca pod karą śmierci artykułem 91. Kodexu kryminalnego przepisaną. Niemogą także wykonywać praw obywatelskich, ani posiadać dóbr, tytułów, intrat lub pensyi, i obowiązani są sprzedać w przeciągu 6 miesięcy wszelkie dobra i posiadłości, iakiegokolwiek bądź rodzaiu, które do nich titulo oneroso należały.

Art. 5. Od niniéyszego przebaczenia wyłączone są daley wszystkie te osoby, przeciw którym przed ogłoszeniem niniéyszey ustawy śledztwa zostały rozpoczęte lub wyroki wydane; tamte maią pozostać w swym biegu, a te bydź wykonanemi.

Art. 6. Amnestya niniéysza niesłuży tym, którzy kiedykolwiek bądź dopuścili się zbrodni i przestępstw względem prywatnych osób. Przeciw takowym winowaycom przedsiębrane bydź może badanie podług przepisów prawa.“

Po odczytaniu tego proiektu do prawa mówił daley Minister: „Proponowany dopiero środek nie iest w dzieiach naszych nowym. *Henryk IV.*, którego nam tak miła pamiątka, wydał w roku 1594 podobną ustawą przebaczenia i *Francya* została uratowaną. (W tém mieyscu dał się słyszeć ze wszech stron okrzyk: Niech żyie Krol). Ukochany *Henryk*, który prawdziwie był wielkim, nie sądził, izby, po srogiém zaburzeniu woien domowych zdołał postrachem przywrócić pokóy, zgodę i pomyślność swego ludu. Zemścił się wspaniałomyślnością na swych nieprzyiaciołach i musieli się stać iego przyiaciołmi. *Henryk* był, iak wielki Cezar, mocnym i łagodnym; i iak Cezar pohamował srogość walki stronnictw i niesnasek domowych. Także *Ludwik 14ty* chciał *Francyi* zapewnić pokóy wewnętrzny; lecz znał tylko pokóy cmentarza, i 700,000 pracowitych ludzi i dobrych obywateli poniosło swe maiątki i pracowitość do obcych kraiów.“

Sądy prewotalne przyięte zostały w 290 głosów przeciw 10.

Dla obznaymiania włościan z politycznemi wypadkami czasu, ma bydź wywieszany co niedziela na drzwiach kościelnych wyiątek z gazet tygodniowych.

Twierdze maią bydź wydane dnia 15. t. m.

Pewnie Marszałek *Mortier* stawionym zostanie przed sąd za to, iż w *Lille* nakłonił Króla do opuszczenia *Francyi*.

W *Strazburgu* znaleziono dnia 4. t. m. żywego chrabąszcza w ogrodzie instytutu sierot.

Marszałek *Ney*.

Chciano mu na placu stracenia zawiązać oczy. „Niewieszże WPan, zawołał, iż od lat 25. oswoiony iestem z kulami i kartaczami?“ Potém dodał: „Protestuię iescze raz w obliczu Boga i Oyczyzny przeciwko potępiaiącemu mnie wyrokowi. Zbłądziłem, dałem się uwieśdź, lecz nie iestem podłym zdraycą. Stawam przed sądem świata, potomności, Boga. Niech żyie Francya! Daycie ognia koledzy i trafcie.“ — Po cwierćgodzinném wystawieniu okryto ciało białém prześcieradłem i zaniesiono do domu położniczego,

gdzie ie ieden z krewnych Marszałka odwołał i nazaiutrz odebrał. W przytomności iego włożono ciało do ołowianey trumny, i tę stawiono w dębową trumnę. Przez całą noc pilnowały ie i modliły się zakonnice. Dnia 8. zrana o godzinie 6. zawieziono zwłoki w karawanie na cmentarz *La Chaise*. Za karawanem szedł drugi powóz z naybliższym żałobę noszącym i kilka prywatnych powozów. — Przed Marszałkową zataiono godzinę stracenia. Przed południem o godzinie 10. poiechała iescze raz do Króla, chcąc prosić o łaskę dla męża; w tém mieyscu dowiedziała się od Xięcia *Duras*, że iuż za późno. Na mieyscu stracenia znaydowało się ledwo 300 osob. Tłum udał się na równinę *Grenelle*, ponieważ mniemano powszechnie, iż tam *Ney* zostanie rozstrzelanym.

Dodatkowe Umowy należące do głównego traktatu, zawartego dnia 20. Listopada 1815 między sprzymierzonemi mocarstwy a Francyą.

I. UMOWA

która według artykułu 5. głównego traktatu we względzie zaięcia przez woysko sprzymierzone linii woyskowey we *Francyi* zawartą została.

Art. 1. Skład woyska 150,000 ludzi, które na mocy artykułu 5. traktatu z dnia dzisieyszego zaiąć ma linią woyskową wzdłuż granic Francuzkich, siła i istota Kontyngensów przez każde mocarstwo stawić się maiących, tudzież wybór Generałów, maiących dowodzić temi kontyngensami, zależeć będzie od oznaczenia Monarchów sprzymierzonych.

Art. 2. To woysko utrzymywaném bydź ma przez rząd Francuzki sposobem następuiącym:

Pomieszkanie, drzewo, światło, żywność, obrok i siano, muszą w naturze bydź dostarczane; umówiono się iednek, ażeby summa porcyi dla żołnierzy nigdy dwakroć sto tysięcy a summa racyi dla koni nigdy pięćdziesiąt tysięcy nieprzechodziła, i aby takowe według załączoney do niniejszey umowy taryfy dostarczanemi były.

Wydatek na żołd, potrzeby woyskowe, ubior i inne potoczne przedmioty opędzać będzie rząd Francuzki, daiąc rocznie, począwszy od dnia 1. Grudnia 1815. summę pięćdziesiąt millionów franków, która Kommissarzom mocarstw sprzymierzonych co miesiąc w gotowiznie wypłacaną bydź ma. Dla okazania iednakże, ile można, N. Królowi Francuzkiemu grzeczności, a sprawienia ulgi poddanym Jego, zezwalaią mocarstwa sprzymierzone, aby w pierwszym roku wypłacono na żołd tylko trzydzieści millionów, pod tym atoli warunkiem, żeby reszta w latach następnych zaięcia kraiu dopłaconą została.

Art. 3. Francya starać się będzie także o utrzymanie warowni twierdzowych, budynków woyskowych i cywilno administracyinych, tudzież o uposażenie i opatrzenie w żywność twierdz, które na mocy artykułu 5. traktatu z dnia dzisieyszego, w ręku woysk sprzymierzonych pod strażą zostawać maią.

Te rozmaite dostawy, przy których należy się stosować do zasad od Francuzkiey Administracyi woienney przyiętych, dawane bydź maią na uczynioną przez naczelnego wodza woysk sprzymierzonych rekwizycyą do rządu Francuzkiego, z którym nastąpi porozumienie się względem obmyślenia takiego trybu co do uiszczenia się w potrzebach i robotach, któryby zdolnym był uprzątnąć wszelką trudność i dopełnić celu tego warunku w sposób, interessowi stron oboyga w równey mierze zadosyć czyniący.

Dla zabezpieczenia różnych w tym i poprzedzaiącym artykule wspomnianych dostarczeń, chwyci się rząd Francuzki takich prawideł, które za naydzielnieysze uznaie i porozumie

się w tém z naczelnym wodzem woysk sprzymierzonych.

Art. 4. W skutku artykułu 5. głównego traktatu ciągnąć się będzie linia woyskowa, którą woyska sprzymierzone zaiąć maią, wzdłuż granic dzielących departamenta: *Pas de Calais*, północnych *Ardennów*, *Mozy*, *Mozelli*, niższego *Renu* i wyższego *Renu*. Umówiono się nadto, iż ani sprzymierzone, ani Francuzkie woyska nie zaymą (chyba z powodów szczególnych i w skutku wspólney umowy) poniżey wyrażonych ziem i powiatów, to iest: w Departamencie Somme całego kraiu z północney strony od tey rzeki, od *Ham* aż do uyścia oneyże w morze; w Departamencie Aisne powiatów *St. Quentin*, *Vervins* i *Laon*; w Departamencie Marne powiatów *Rheims*, *St. Menehould* i *Vitry*; w Departamencie wyższey Marny powiatów *St. Dizier* i *Jonville*; w Departamencie Meurthe powiatów *Toul*, *Dienze*, *Saarburg* i *Blamont*; w Departamencie Vogesen powiatów *St. Diez*, *Bruyeres* i *Remiremont*; powiatu *Lura* w Departamencie wyższey Saony, a *St. Hypolite* w Departamencie Doubs.

Lubo sprzymierzeni zaymuią część territorium, oznaczoną głównym traktatem i ninieyszą umową, przecież może Jego Chrześciańska Mość w miastach, na zaiętem territorium leżących, trzymać osady, które iednakże niemogą bydź większemi od poniższego ich wyliczenia:

W Calais	2000	ludzi.
— Gravelines	500	—
— Bergues	500	—
— St. Omer	1500	—
— Bethune	500	—
— Montrenil	500	—
— Hesdin	250	—
— Ardres	150	—
— Aire	300	—
— Arras	1000	—
— Boulogne	300	—
— St. Venant	300	—
— Lille	3000	—
— Dunkierce i zamkach oneyże	1000	—
— Douai i zamku de Scarpe	1000	—
— Verdun	500	—
— Mecu	3000	—
— Lauterburgu	200	—
— Weissenburgu	150	—
— Lichtenburgu	150	—
— Petite Pierre	100	—
— Pfalcburgu	600	—
— Strasburgu	3000	—
— Szletstadzie	1000	—
— W Nowym Bryzaku i zamku Mortier	1000	—
— Beforcie	1000	—

Rozumie się iednak, że sprzęty należące do inżenieryi i artylleryi, tudzież przedmioty uposażenia, nie należące właściwie do twierdz onych, maią bydź z nich wywiezionemi w mieysca, które się rządowi Francuzkiemu podobaią, które iednak leżeć powinny za linią przez sprzymierzone woyska zaiętą i zewnątrz powiatów, w których ani sprzymierzone, ani Francuzkie woysko stać nie może.

Gdyby iakiekolwiek bądź przestąpienie powyższych warunków doszło do wiadomości naczelnego wodza woysk sprzymierzonych, ma tenże zanosić swoie protestacye do rządu Francuzkiego, który obowięzuie się zaradzić temu.

Gdy wyż rzeczone twierdze są w tey chwili bez osad, przeto może rząd Francuzki, skoro to za potrzebę uznaie, posłać do nich ustanowioną liczbę żołnierzy, przy czém iednakże dla uniknienia wszelkich trudności i przewłok, iakichby żołnierze Francuzcy w pochodzie doznać mogli, wprzody naczelnego wodza woysk sprzymierzonych uwiadomić o tém powinien. (Ukończenie nastąpi.)

Dodatek.

Z przedaży większey części darów przez Członki Zgromadzenia Dam zamężnych i Panien, przez Panienki do szkoły W. JP. D^{ra} *Kaulfussa* uczęszczaiące, i przez innych przyiacioł ludzkości złożonych, zebrało się przeszło Tall. dwieście, które podług swego przeznaczenia na wsparcie ubogich i kaleków obrócone bydź mogą. Aby zaś z pewnieyszym dogodzić skutkiem rzetelney cierpiących potrzebie, niżeli po pieniężnych posiłkach częstokroć źle używanych spodziewaćby się można, Jey Królewsko-Xiążęca Mość *Ludwika* Xiężna Pruska *Radziwiłłowa* obrócić ie woli na znaną ową zdrową i pożywną zupę Raumfordską, którą codzień rozdawać każe między nader licznych i biedą naydotkliwszą przyciśnionych tego miasta ubogich. Gotowaniem i rozdawaniem trudnić się będzie JPani *Baptiste Morret*, z właściwą iey czynnością i rzetelnością; a bliższego dozoru podiął się W. JP. *Queissert*, kupiec, (na Szerokiey ulicy Nr. 105.), powszechne posiadaiący zaufanie i w wspieraniu dobrych zamiarów zawsze gorliwy. Jemu oddawane będą pod zarząd i do obrachunku pieniądze dotąd zebrane lub zbierać się mogące; on póki wystarczą sposoby, WW. JJPP. Assessorom Przezacnego Dyrektoryum ubogich, rozdawanie tygodniowey iałmużny zlecone sobie maiącym za ogólnemi ich kwitami wydawać będzie dla naybiednieyszych i dobrodzieystwa godnych od Przezacnego Dyrektoryum iemu wskazanych osób, assygnacye okaziciela do odbierania wyznaczonych porcyi upoważniaiące; on nakoniec za kwitami przyimować będzie, cokolwiek kto u niego złoży do utrzymywania dzieła, a szczególnie żywności wszelkiego rodzaiu do zupy służące, iako to: mąkę, kaszę, krupy, groch, kartofle, warzywa, włoszczyznę, wędzonkę, świeże mięso i słoninę. Znaydą się czuli na nędzę tylu współbraci naypierwszey życia potrzeby pozbawionych, przyiaciele ludzkości, w dosyć pomyślném będący położeniu, że osładzać mogą los przykry tych nieszczęśliwych, którzy zmuszeni są z obcey żyć łaski. Kto bez własnego uszczerbku cząstkę swoich poświęcić może dostatków, chętnie zapewne darami swemi wspierać będzie instytucyą, ktora w innych mieyscach dawniey wprowadzona, naydobroczynnieysze okazała skutki; u nas zaś, gdzie bardziey, niż gdziekolwiek stała się potrzebną, tém łatwiey da się uskuteczuić i rozpowszechnić, im więcey dobroczyńców i cierpiącey ludzkości opiekunów do niey przykładać się będzie.

Doniesienie o redutach.

Za pozwoleniem Zwierzchności ma honor niżey podpisana Szanowną Publiczność uwiadomić, iż w tym roku 1816. reduty w *Poznaniu* w Hôtel de Saxe, w dnie następuiące dane będą: W Styczniu w niedzielę 14go, 21go i 28go; w Lutym 4go, 11go, 18go, 25go, 27go Lutego ostatnia.

Anna Sterzbecher.

Do przedania.

Dobra *Orchów*, z wsi *Orchowa*, *Orchowca Wielkie*, i folwarku *Dąbrowa*, składaiące się z 8165 morgów Magdeburgskich w ogóle obeymuiące, w gruntach i łąkach wybornych, z obszernymi borami, ieziorem, gorzelnią i wiatrakiem, 4 mile od Gniezna, 2 od Inowracławia, 2 od Trzemeszna, 10 od Poznania i tyleż od Torunia, 7 od Bydgoszczy, przy granicy Królestwa Polskiego, w Powiecie Powidzkim Departamencie Poznańskim leżące, do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego należące, sukcessorów *Marcina Łuczyckiego* własne, są do sprzedania przez publiczną licytacyą przed *Leonardem Dobielińskim*, Notaryuszem Publicznym Departamentu Poznańskiego, w *Poznaniu* na Garbarach pod liczbą 425 zamieszkałym, w dniu pierwszym Marca 1816. roku odbydź się maiącą. — Życzący sobie onych prawem dziedzicznym nabycia, zechcą się zgłosić do W. *Stag*

nisława *Piaskowskiego*, Patrona przy Trybunale Cywilnym Poznańskim, w *Poznaniu* na Garbarach pod liczbą 426 mieszkaiącego, iako Pełnomocnika rzeczonych sukcessorów, i w iego biórze wyciąg hypoteczny, mappę detaxacyą tychże dobr urzędownie zrobioną, tudzież warunki sprzedaży, każdego czasu przeyrzeć mogą. — Wierzyciele zaś na tych dobrach tak hypotekowani, iakoliteż wszyscy iakowe prawne wierzytelności maiący, na dni 14 przed terminem licytacyi zechcą się zgłosić do wspomnionego Patrona, celem udowodnienia i obrachowania się tak w zaległych i bieżących procentach, iakoliteż i kapitałach, i względem onych odebrania, z przedaiącymi ułożyć się.

Do naięcia. W kamienicy dawniey JPana *Bingerta* prosto w drzwi wchodowe teatru, iest stancya z 4ch pokoi na dole zaraz do naięcia; o czém dowiedzieć się tamże można.

List gończy.

Elżbieta Myszkiewiczowa, będąc wyrokiem Sądu tuteyszego z dnia 13. Czerwca 1812 roku, za różne kradzieże na 9 miesięczne więzienie wskazana, uzyskała przed wysiedzeniem tego aresztu w czasie żniwa urlopu na 4ry niedziele, przyrzekaiąc, iż po upłynieniu czasu tego niezawodnie do tuteyszego więzienia wróci, co iednak się nie stało, owszem nowych kradzieży się dopuściła; były wprawdzie środki dążące ku schwytaniu iey przedsięwzięte, iednakowoż te były nadaremne. — A że na schwytaniu iey Sądowi tuteyszemu wiele zależy, wzywamy przeto wszelkie Władze tak cywilne iako i woyskowe, niemniey Dominia i prywatne osoby, aby na tęż pilne oko mieć, i takową na przypadek dostrzeżenia poimać, i do tuteyszego więzienia odesłać kazać raczyły. Taż Elżbieta Myszkiewiczowa ma lat 27, i iest rodem z Karniszewa z pod miasteczka Jarocina; dalszy iey iednak opis fizognomii podanym bydź niemoże, ile że w dawnieyszych aktach o takowym śladu nie ma.

Pyzdry dnia 14. Listopada 1815.

Królewsko-Pruski Sąd Policyi Poprawczéy Obwodu Pyzdrskiego.

Kaulfus.
Reich.

List gończy.

Łukasz Głuchy, chłop, komornik, z wsi Jankowa Zaleśnego Powiatu Odolanowskiego, lat 30 liczący, o wspólnictwo zabóystwa żołnierzy Rossyiskich obwiniony, na dniu 7. m. i r. b. z aresztu w mieście Ostrowie Niemieckim zbiegł; ten iest wzrostu pomiernego, figury prostey, rąk i nóg zdrowych, na głowie włosów ciemnych z przodu uciętych, a z tyłu na kark rozciągaiących się, brwiów podobnych rzadkich, oczów niebieskich, nosa pomiernego, twarzy ściągłey gładkiey, policzków nieco rumiennych, wąsy i na brodzie w części ma włosy żółtawe, a w części białe rzadko porastaiące, piesaki mu trochę porastaią. — W czasie aresztu odzież iego, na głowie czapka z uszami z sukna zielonego z barankiem siwym, iuż przechodzona, kamzela z grubego płótna stara, pod tą korzuch stary, z białą wełną, spodnie parciane, bóty dobre z obczasami podkówkami podbite, po polsku tylko mówi. Gdy na schwytaniu tego inkulpata wiele zależy, przeto Sąd podpisany wzywa wszelkie woyskowe i cywilne Władze, aby na tegoż ścisłe dały baczenie w celu uięcia onego, a po uięciu, pod strażą wprost do Sądu naszego w mieście Ostrowie Niemieckim posiedzenie swe maiącego, transportować kazały.

Ostrów dnia 11. Grudnia 1815 r.

Królewsko-Pruski Sąd Policyi Prostey Powiatu Odolanowskiego.

Trembinski, Z. Podsędka.
Morawski, Pisarz.

Ceny zboża w Berlinie
dnia 21. Grudnia (a 42 gr.)

	Tal.	gr.	fen.
Pszenicy	2	10	3
Podłey	1	18	3
Żyta	1	16	6
Podłego	1	6	-
Jęczmienia	1	10	10
Podłego	1	3	5
Małego ięczmienia	1	8	-
Podłego	1	1	2
Owsa	1	—	-
Podłego	-	18	-
Grochu	2	2	-
Podłego	1	12	-
Soczewicy	-	—	-
Podłey	-	—	-

Srednie ceny zboża w Wrocławiu od dnia 21. Grudnia w nominalney monecie:

Pszenica 4 tall. 25 troiak. Żyto 3 tall. 19 troi. Jęczmień 2 tall. 27 troi. Owies 2 tall. 10 troiakow.